

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hölgy piros gyöngysorral | *Lady with a red Pearl Necklace*

Gouache, papír | Gouache on paper, 96,5 x 67 cm
Jelezve középen lent | Signed bottom center: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 9 500 000 Ft / 27 143 EUR
Becsérték: 16 000 000 – 24 000 000 Ft
Estimate: 45 714 – 68 571 EUR

„A kép tárgyak ábrázolásával gondoltársít, szimbolizál, allegorizál..., hogy végső fokon törhetetlenül egységes legyen harmóniában, ritmusban, színben, vonalban, kifejezésben és tartalomban” – vélekedett művészetéről Kádár Béla. Sajátos formanyelvét, egyedi látványvilágát nehéz egyetlen szóval meghatározni: Kádár allegóriákban, ritmusban és formában gondolkodott.

Mindig figyelemmel követte és ismerte korának meghatározó izmusait, amelyekből önálló stílust teremtett. A húszas években, Berlinben az expresszionizmus, a konstruktivizmus és a Bauhaus inspirálta, a harmincas évek Budapesten pedig az art deco és az újklasszicizmus egyes elemeit keverve alakította ki dekoratív formanyelvét.

A korábbi évek erőteljes expresszionizmusát finom, franciás könnyedségű, lírai ábrázolás váltotta fel. Gyöngyháztónusú, selymes felületű figurális kompozícióin elegáns nők stilizált figurái jelentek meg. A körvonalaiiban megrajzolt, áttetsző formák mellett gyakori motívumok a bravúrosan megfestett, finom szövésű csipkék, a kecsesen ívelt vázák és gyümölcstálak.

1. Coco Chanel, 1920-as évek

2. A Vogue Magazin címlapja, 1928

3. Hölgy fotója, 1930-as évek

Kádár hűvös, visszafogott erotikát sugárzó női aktjai magyarországi pályafutása legsikeresebb korszakát jelentették. Végtelen könnyedséggel és eleganciával, speciális temperatechnikával vetette papírra kompozícióit.

Kedvelt témái ebben az évtizedben a női aktok és csendéletek. A karcsú női sziluettek azonban nem történetet mesélnek el; festészete a harmincas években nem a hagyományos értelemben vett elbeszélő jellegű festészet. Néhány évvel korábban a neoklasszicizmus képviselői – többek közt az Árkádia kör művészei, Abanovák Vilmos, Patkó Károly – kísérleteztek az az újfajta aktábrázolással, amely nem a női test erotikus megközelítésére koncentrált, hanem azt mint „belső törvényszerűségek szerint felépülő formát fogta fel.”¹ A monumentális hatású aktokon a test mint geometrikus forma jelenik meg, maga a téma – aktok, fürdőzők, mitológiai

kompozíciók – szinte csak „ürügyként” szolgált a formai kísérletezéshez.

A harmincas években Kádár is a női testből indul ki, ám teljesen ellentétes megközelítéssel. Szinte áttetsző, éteri alakjait lágy, lírai, elegáns és könnyed vonalakkal rajzolja fel. „Kétségtelen, hogy művészete nem nevezhető a régi értelemben vett piktúrának, mert a természet motívumait teljesen átalakítja, azonban olyan rafinált dekoratív érzékkel, a formáknak és a színeknek olyan szellemes összeállításával cselekszi ezt, hogy egy-egy kompozíciója, mint figurális jellegű ornamentum, teljes befejezettséggel érvényesül. El tudunk képzelni modern interieurt, amelynek falait rokokó cirádák helyett ilyen Kádár-féle kompozíciók díszítenék [...]”²

Gyönyörű, elegáns darabja a most aukcióra kerülő festmény Kádár Béla 1930-as évekbeli festészetének.

KELEN ANNA

¹ Zwickl András: Neoklasszicizmus a húszas évek magyar festészetében. *Ars Hungarica*, 1993, 21. évf. 203.
² Ybl Ervin: Képzőművészet. Budapesti Szemle, 1932, 651.sz. 293.

